

200702492-077

Norges Blindforbund
Postboks 5900 Majorstua
0308 Oslo

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Deres ref: Vår ref. 38782-1 Oslo, 4. sep 2007

Høring - allmennkringkastingsplakat for NRK

Det vises til St.mld. nr 30 (2006-2007), Kringkasting i en digital fremtid. Allmennkringkastingsplakaten som her er på høring skal fremmes Stortinget.

Allmennkringkastingsplakaten skal gjelde hele NRKs allmennkringkastingstilbud, også nye tjenester som tilbys på nye plattformer.

Kommentarer til selve plakaten:

NRK skal understøtte og styrke demokratiet
Ett av punktene her lyder som følger: "NRK skal bidra til å fremme den offentlige samtalen og medvirke til at hele befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser."

Dette oppfatter Norges Blindforbund som positivt. Hele befolkningen omfatter også funksjonshemmede, herunder synshemmede, og vi vil få presisere hvor viktig radio, TV og internett er som informasjonskanaler for synshemmede som ikke kan tilegne seg informasjon fra trykte medier. Synshemmede kommer seg heller ikke like lett til politiske møter eller andre arrangementer. Dermed blir tilgang til informasjonen NRK tilbyr gjennom sine mange tjenester ekstra viktig.

NRK skal være allment tilgjengelig

Synstolking og lydteksting

Ett av punktene lyder som følger: "Ved utformingen av NRKs tilbud må det tas hensyn til funksjonshemmede, bl.a. gjennom teksting av fjernsynsprogrammer."

Forslag til ny tekst: "Ved utformingen av NRKs tilbud må det tas hensyn til funksjonshemmede, bl.a. gjennom teksting, lydteksting og synstolking av fjernsynsprogrammer."

Det er både viktig og riktig at funksjonshemmede hensyn tas i utformingen av NRKs tilbud, slik tilgjengeligheten til innholdet sikres for hele befolkningen. Hørselshemmede har tradisjonelt vært godt ivaretatt mht. teksting og egne programmer med tegnspråk. Like viktig som teksting for hørselshemmede er imidlertid synstolking for synshemmede, som i stor grad går glipp av viktig visuelt innhold i fjernsynsprogrammene. Synstolking betyr å gi seerne tilgang til et ekstra lydspor der forklaringer til TV-bildene er lest inn.

Lydteksting er et annet tilbud som kan hjelpe synshemmede til å få mer ut av TV-programmene. Her blir tekstingen som seerne kan lese på skjermen formidlet gjennom et ekstra lydspor, lest av en syntetisk stemme, slik at også synshemmede

kan få oversettelse av det som sies på et fremmed språk. Det gis imidlertid ingen forklaring av fjernsynsbildene, og det er også vanskelig å følge med på hvem som snakker siden alt leses opp av den samme datastemmen.

Det er den samme teknologien som kreves for å formidle lydteksting og synstolking, og innføringen av digital TV gjør denne typen tjenester langt enklere og rimeligere å tilby. NRKs ledelse, ved tidligere kringkastingssjef Jon G. Bernander, har allerede lovet at lydteksting vil bli tilbudt når det digitale bakkenettet kommer. Dette er positivt, men lydteksting er et tilbud som egner seg bare til et fåtall programmer hvor synstolking ikke er tidsmessig mulig. Eksempler er nyhetssendinger og andre direkte sendte programmer. Tilbud om lydteksting fjerner på ingen måte behovet for synstolking.

Synstolking (audio description) er et lovfestet tilbud på lik linje med teksting for hørselshemmede i blant annet Storbritannia, hvor en stadig økende prosentandel av fjernsynsprogrammene hos større kanaler kreves synstolket. For tiden er denne andelen på 10 %. Undersøkelser i flere land viser at blinde og sterkt svaksynte benytter seg av fjernsynsmediet minst like ofte som resten av befolkningen, og at de følger et minst like bredt spekter av programtilbudet. Tatt i betraktning hvor mye av innholdet i et fjernsynsprogram som formidles gjennom bildene, viser dette med all tydelighet hvor viktig fjernsynsmediet er blitt som informasjons- og underholdningskanal for hele befolkningen, også synshemmede.

Siden synshemmede heller ikke har mulighet til å tilegne seg informasjon fra en rekke alternative kilder, som trykte medier, blir utestengningen fra allmenn kringkastet informasjon enda tydeligere. Norges Blindforbund ber derfor om at synstolking og lydteksting tas inn som et krav for NRKs programtilbud på lik linje med teksting for hørselshemmede.

Tilgang til tjenester på internett

Norges Blindforbund ønsker også at NRKs tjenester på internett skal utformes på en slik måte at de er tilgjengelige for alle, inkludert synshemmede. Dette gjelder både nettsidene, samt øvrig tilbud som nettradio, nett-TV osv. Tilbud gjennom mobiltelefon og andre nye medier bør også universelt utformes. Slik tilgjengelighet er absolutt mulig med dagens teknologi, og i de aller fleste tilfeller medføres ikke ekstra kostnader dersom hensyn til tilgjengeligheten tas med i utviklingen av tilbudet. Vi henviser også til høringen Forslag om innføring av tidsfrister for krav om universell utforming av IKT i ny diskriminerings- og tilgjengelighetslov (Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Fornyings- og administrasjonsdepartementet). IKT defineres (og begrenses) her som teknologi og systemer av teknologi som anvendes til å skape, omdanne, utveksle, mangfoldiggjøre og publisere informasjon i form av tekst, lyd, bilder og/eller tall. I denne høringen foreslås det at ny IKT skal være universelt utformet innen 1. januar 2009 (mens eksisterende IKT innen 1. januar 2019).

NRK skal etterstrebe høy kvalitet, mangfold og nyskaping

Norges Blindforbund bifaller at NRKs programtilbud også bør ivareta minoriteters interesser, men mener at dette bør omfatte flere enn de som er nevnt, som funksjonshemmede. Med dette menes ikke bare programmer rettet mot spesielle grupper (som døve), men programmer eller programinnhold som reflekterer befolkningens sammensetning, og funksjonshemmedes hverdag. Dette kan med fordel produseres med innsats fra funksjonshemmede selv.

Et godt eksempel på hvordan dette kan fungere er programmet "Migrapolis", som vekker nysgjerrighet hos langt flere enn de mennesker med innvandrerbakgrunn som programmet omhandler. Det svenske "CP-magasinet" er et eksempel fra Sverige, som også har fått sendetid på NRK2 den siste tiden. Her settes det søkelyset på funksjonshemmedes hverdag gjennom samfunnsrettet humor og satire.

Norges Blindforbund ber om at også funksjonshemmede tas inn som en minoritet som skal synes i NRKs programtilbud.

Med vennlig hilsen

Norges Blindforbund

Gunnar Haugsveen

Administrasjonsavdeling

Tlf: 23 21 50 28

haugsveen@blindforbundet.no